

Handläggare
Catarina Klockerud
Telefon: 08-50805890

Till
Hässelby-Vällingby
stadsdelsnämnd
2025-12-18

Biblioteksplan för Stockholms stad

Svar på remiss "Mer relevant än någonsin"-
Biblioteksplan för Stockholms stad, KS 2025/1249

Förvaltningens förslag till beslut

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen och överlämnar det till kommunstyrelsen.

Sammanfattning

Kulturnämnden har utarbetat ett förslag till ny biblioteksplan som bygger vidare på föregående biblioteksplan. Med utgångspunkt i Vision 2040 - Möjligheternas Stockholm pekar biblioteksplanen ut riktningen för bibliotekets roll i att bidra till en stad som är världsledande i att leva upp till mänskliga rättigheter och barnrätt, där mångfald, innovationer, nytänkande och tillgänglighet är ledord.

Planen vilar på bibliotekslagen, som särskilt lyfter personer med funktionsnedsättning, nationella minoriteter, personer med annat modersmål än svenska samt barn och unga som prioriterade målgrupper.

Planen slår fast att biblioteken ska vara väl spridda i staden, ha generösa öppettider och erbjuda ett varierat och tillgängligt utbud.

Förvaltningen föreslår att nämnden godkänner planen och överlämnar den till kommunstyrelsen.

Bakgrund

Kulturnämnden har utarbetat ett förslag till ny biblioteksplan - Mer relevant än någonsin – biblioteksplan för Stockholms stad. Kommunstyrelsen har remitterat förslaget till ett antal nämnder i staden, bland annat samtliga stadsdelsnämnder.

Ärendet

Mer relevant än nånsin, Biblioteksplan 2026 – 2029, vill peka ut riktningen för bibliotekets roll i framtiden utifrån Vision 2040 - Möjligheternas Stockholm. Uppdraget utgår från bibliotekslagen och prioriterade målgrupper är personer med funktionsvariationer, nationella minoriteter, personer med annat modersmål än svenska samt barn och ungdomar.

Biblioteksplanen har tagits fram efter noggranna studier och analyser av upplevelser, behov, drivkrafter och synpunkter hos användare, icke-användare, samarbetspartners, kulturarbetare, samhällsföreträdare, med flera. En jämställdhetsanalys samt en barnkonsekvensanalys har gjorts. Via en enkät på sociala medier har följare fått svara på frågan ”Vad betyder biblioteket för dig?” Några av de ca 250 berättelserna som kom in återges i biblioteksplanen. Utifrån denna data har Stockholms stadsbibliotek beskrivit nuläget och formulerat de strategiska förflyttningarna. Det samhällsviktiga uppdraget, det litterära ekosystemet, den opartiska platsen och samverkan är grundstenar för biblioteksverksamhetens fokus de kommande åren.

Fyra strategiska förflyttningar presenteras:

Från bokryggar till levande litteratur

Hos biblioteken finns hela författarsamlingar, dessa ska lyftas fram och synliggöras. Till det behövs såväl ökat utrymme som nya arbetssätt. Litteraturen måste visas upp mer och på nya sätt. Det är mötet mellan bok och människa som är målet. Nyttjandet av litteraturbeståndet och den totala utlåningen ska öka markant.

Biblioteket ska gå ifrån många lokala biblioteksbestånd till en gemensam boksamling. Detta görs genom en modern logistikkedja, inte olik e-handeln, med en gemensam logistikcentral och en utvecklad infrastruktur för transporter och reservationer. Digitala system för att låna och för medarbetarna att arbeta med litteraturen, ska ses över. En verksamhet som utgår från ett stadsgemensamt bestånd som ger stockholmarna en mer jämlik tillgång till samlingarna. Samt att resurserna inom verksamheten nyttjas bättre.

Från kopieringsrum till samhällsuppdrag

Biblioteken är en viktig plats att söka information på, vilket gör det lämpligt för biblioteken att erbjuda medborgarservice och demokratisk samhällsvägledning i sina lokaler. Innehållet ska utvecklas i takt med förändringar i samhället, något som har bäring på bibliotekets lagstadgade uppdrag. Detta görs bland annat genom att säkerställa rätt kompetens samt samarbete med stadsdelsförvaltningar, näringsliv och civilsamhälle.

Från biblioteket mitt i byn till bibliotek i hela staden

Som komplement till de lokala biblioteken ska nodbibliotek vidareutvecklas och etableras i varje stadsdelsområde. Detta görs genom att större bibliotek som redan idag har ett stort upptagningsområde rustas och utvecklas, och att det skapas nya bibliotek där det behövs.

Vidare ska biblioteken sträva efter ökad tillgänglighet och öppettider samt att stärka det uppsökande och rörliga arbetet. Digitala verksamheter, tjänster och utbud ska binda samman de fysiska platserna vara kompletterande till ordinarie platser.

Från erbjudande till delaktig upplevelse

Bibliotekets ska gå från erbjudande i fokus till delaktighet i fokus. Användarupplevelsen och delaktigheten kan också stärkas väsentligt och bibliotekens betydelse som en av Sveriges största avgiftsfria kulturinstitutioner behöver lyftas fram.

Genom ett metodiskt trygghetsskapande arbete ska biblioteket erbjuda ett tydligt värdskap, ett välkomnande bemötande, attraktiva och moderna digitala tjänster.

Barnkonsekvensanalys

Genom workshops med barn och genom omvärldsanalys kring prioriterade målgrupper har barnperspektivet beaktats. I praktiken kan det till exempel innebära en tydligare skyltning av barnböcker, en inbjudande miljö för de yngre besökarna och att barn är medskapare till program och aktiviteter.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen ser positivt på förslaget till biblioteksplan som bygger vidare på den tidigare biblioteksplanen. Den beskriver en verksamhet som fortsätter arbetet med att erbjuda ett gemensamt tryggt och inspirerande rum som är öppet och tillgängligt för alla utifrån behov, både fysiskt men också digitalt.

Förslaget till ny biblioteksplan är väl genomarbetat och noggrant underbyggt. Programmet tar hänsyn till förändringar av såväl kulturvanor som allt större behov av hjälp och samhällsvägledning både digitalt och praktiskt.

I remissarbetet framgår att besökare uttryckt en tydlig önskan om att medborgarservice ska vara tillgänglig på biblioteken. Förvaltningen ser positivt på att biblioteken bejakar dessa behov. Det blir även tydligt med vikten av samverkan för att kunna erbjuda stöd under flera timmar av dygnet och veckan.

Förvaltningen ser fördelar med att biblioteket i Hässelby gård och medborgarkontoret är samlokaliserade, detta skapar ett större utbud av service för invånarna.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Gunilla Ekstrand
Stadsdelsdirektör
Hässelby-Vällingby
stadsdelsförvaltning

Jenny Bejker
Ansvarig
Hässelby-Vällingby
stadsdelsförvaltning

Bilagor

1. Remiss ”Mer relevant än någonsin”-
Biblioteksplan för Stockholms stad KS 2025/1249

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Gunilla Ekstrand, Stadsdelsdirektör	2025-12-17
Jenny Beijker, Ansvarig	2025-12-17